

BUPL's hørings svar vedr. balancekatalog og budget 2022

Stevns Kommune har sendt balancekatalog vedr. budget 22 i høring. Her kommer BUPL's bemærkninger til sagen. Balancekataloget indeholder en lang række forslag på såvel dagtilbuds som skole/SFO-området. BUPL's bemærkninger refererer dels til spareforslagene dels til behovet for investeringer generelt på dagtilbuds- og fritidsområdet i kommunen.

DAGTILBUDSOMRÅDET

Ledelse på fuld tid

I den nyligt vedtagne ledelsesstruktur (fra d. 27.5) på dagtilbudsområdet anvendes en ledelsestildeling, hvor flertallet af institutioner har ledelse på deltid, og kun to institutioner har mulighed for at lederen kan hellige sig ledelsesarbejdet på fuld tid.

BUPL fraråder lederstillinger på mindre end fuld tid og opfordrer Stevns Kommune til at afsætte økonomi til ledelse på fuld tid af følgende grunde:

- Med ledelsesstillinger under fuld tid forudsætter man, at lederen i noget af sin arbejdstid, f.eks. en dag om ugen, indgår i normeringen. Alle erfaringer med deltidsledelse viser imidlertid, at det ikke sker i praksis. Konsekvensen bliver reelt en ringere normering til børnene.
- Ledelsesstillinger på mindre end fuld tid er ikke attraktive og svækker rekrutteringen. Ledere på deltid kan ikke hellige sig ledelsesopgaven og ledelsesrollen i tilstrækkelig grad. Der mangler tid til opgaverne og løn og status er generelt lavere.
- I lederoverenskomsten opererer man med, at ledere ikke har en højeste arbejdstid. Ledelse uden højeste arbejdstid harmonerer ikke med, at lederne kun er ledere i en del af deres ansættelse.

For at komme i mål med den politiske målsætning om *tilgængelig ledelse* bør tildelingen sikre ledelse på fuld tid. I følge BUPL's beregninger vil udgifterne til at løfte de nuværende ledere på deltid til fuld tid beløbe sig til 330.000 kr. Indregnes udgifterne til souschefer, som man har besluttet skal indgå i strukturen (men kun delvist finansieret), bliver den samlede udgift ca. 1 mio. kr. Souschefstillingen er i dette regnestykke beregnet til 7,4 time om ugen.

Puljer til minimumsnormeringer

Regeringen samt støttepartier har besluttet at indføre minimumsnormeringer i Danmark. Indfasningen er begyndt med en pulje på 500 mio. kroner i 2020, og flere penge er på vej i årene frem mod 2024. BUPL forudsætter, at puljerne anvendes alene på normeringer.

Formålet med puljerne er at løfte normeringerne i daginstitutionernes almene tilbud nu og fremover.

Det er derfor overraskende, at Stevns Kommune spiller ud med budgetforslag, som direkte eller indirekte modarbejder Folketingets intentioner. Det drejer sig om forslag til reduktion i normeringen i ydertimerne, tidlig overflytning til SFO samt forøgelse af antallet af lukkedage. Samtidig bekymrer forslagene om at nedjustere prisfremskrivning. Også det spareforslag vil påvirke daginstitutionernes budgetter og dermed også normeringer i negativ retning.

Det er BUPL's opfattelse, at Stevns Kommune ikke på samme tid kan modtage puljemidler fra regeringen til normeringsforbedring, og samtidig skære ned og udhule selvsamme tilbud.

Stevns Kommune bør følge eksemplet fra andre kommuner og gå den modsatte vej, og allerede nu investere i daginstitutionsområdet, således at man nærmer sig niveauet for minimumsnormeringer inden 2024.

Behovet for styrkede normeringer og investeringer i kommunens daginstitutionsområde er af følgende tre grunde er særligt presserende:

1. Ny dagtilbudslov og børnepolitik

Reduktionerne, fra balancekataloget, kommer samtidig med, at kommunen har lagt an til at arbejde med en børne- og ungepolitik, og i kølvandet den reviderede dagtilbudslov og den nye styrkede læreplan. Begge tiltag indebærer et potentielt løft af kvaliteten på daginstitutionsområdet samt en styrkelse af den tidlige indsats. Svækkelse og udhuling af normeringer skader mulighederne for at løfte området og nå i mål med de politiske intentioner.

2. Børns og personales vilkår

BUPL har i 2019 undersøgt børn og pædagogers vilkår i daginstitutionerne. Resultaterne for Stevns Kommune er bekymrende. De viser blandt andet, at pædagoger hyppigt arbejder alene med store børnegrupper, og at en stor andel af pædagogerne ikke oplever at kunne drage den nødvendige omsorg for børnene.

F.eks. angiver 74 procent af pædagogerne i Stevns Kommune, at de er enige eller meget enige i, at de ikke kan drage omsorg for et eller flere børn. Det tilsvarende tal er på landsplan 54 procent.

3. Manglende støtte

Kommunens dagtilbud er pressede på flere fronter. Puljen til støttetimer løber tør for penge i årets løb og efterlader institutionerne uden ekstraressourcer til krævende opgaver med sårbare børn.

Samtidig skrider vurderingerne af, hvilke børn, der hører til i almindelen med almindelig normering og hvilke børn, der har behov for ekstra støtte. Det efterlader børn, familier og pædagoger med for få ressourcer til den tidlige, forebyggende pædagogiske indsats. Og det lægger både pres på almindelen og på det pædagogiske arbejde med sårbare og udsatte børn.

Særligt om ændring af åbningstiden

Forvaltningen foreslår ændringer i åbningstiden i flere af kommunens institutioner. Kommunens egne tal viser, at tilbud om længere åbningstider benyttes af pendlere, hvoraf mange er bosat i den sydlige del af kommunen. Politisk bør man være opmærksom på, at børneområdets kvalitet og service er væsentlige parametre i familiers bosætningsvalg. Besparelser på åbningstider og børneområdet generelt kan på sigt forværre kommunens situation.

Særligt om lukkedage

Lukkedage øger presset på personalenormeringerne. Det skyldes, at deres primære effekt er at flytte rundt på børnenes og personalets ferie. Der bliver således ikke, over et år, færre børn i børnehaven af, at den holder ferielukket. Lukkedagene ændrer heller ikke på personaleudgifterne. Medarbejderne holder blot ferie, når der er lukket.

Derfor er den reelle gevinst tvivlsom, og kommunerne har generelt uforklarlige og forskellige tal for, hvad der spares pr. barn pr. lukkedag.

Dertil kommer, at erfaringerne med nødpasning ikke fungerer pædagogisk. Mange børn trives ikke i fremmede omgivelser med voksne, de ikke kender. Det gælder navnlig de yngste børn, og børn, som i forvejen har særlige behov.

Særligt om tidlig overflytning til SFO

Forvaltningen forventer en besparelse på tidlig overflytning af børn fra børnehave til SFO. Der er dog ikke fremlagt en forklaring på, hvordan besparelsen er beregnet.

Besparelsen hentes teoretisk ved, at færre børn går i børnehave og flere går i SFO. Prisen pr. barn for en børnehaveplads er højere end for en SFO-plads. Det skyldes, at normeringerne i børnehaver er bedre end i SFO'er.

Tidlig overgang øger belastningen af personalet i såvel SFO som i daginstitutionerne. Den øgede belastning fremkommer ved, at børnegrupper alt andet lige vil bestå af yngre og yngre børn, som har behov for bedre normeringer end de ældre børn. Derfor er tidlig overgang reelt en udhuling af kvaliteten i dagtilbuddene.

Endelig er det tvivlsomt, om kommunen reelt kan høste et provenu på besparelsen. Det skyldes at man på grund af ventelister vil optage nye (og helt små) børn i daginstitutionerne. Det ser ikke ud til, at der er taget højde for det scenarie i forvaltningens beregninger.

Pædagogandel

Udover besparelser, der direkte eller indirekte forringer normeringerne, foreslår forvaltningen at reducere andelen af uddannede pædagoger fra 65 procent til 60 procent. Det fremgår dog ikke, hvordan forvaltningen beregner besparelsen.

Umiddelbart forekommer det urealistisk, at opnå besparelser på området, da man i dag med en pædagogandel på 52 procent, ligger langt under den politiske målsætning. I følge KL's seneste nøgletalsrapport fra januar 2021, ligger Stevns Kommune på en trist 78. plads i forhold til pædagogandelen i kommunens dagtilbud.

De puljemidler, Stevns Kommune modtager fra Folketinget til minimumsnormeringer, forudsætter desuden, at man ikke forringer andelen af uddannet personale. Et forslag om lavere pædagogandel taler direkte imod intentionerne med puljen.

Rekruttering

Mange kommuner oplever pædagogmangel. Stevns Kommune er ingen undtagelse, og BUPLs medlemmer beretter om, at rekrutteringsproblemer også findes i kommunens institutioner. Kommunen bør derfor arbejde målrettet og strategisk på at skabe attraktive pædagogstillinger med henblik på at øge mulighederne for at fastholde og rekruttere dygtige pædagoger for at øge pædagogandelen. Attraktive pædagogstillinger bør have forhold som løn, udviklingsmuligheder, forberedelsestid, efter- og videreuddannelse samt arbejdsmiljø for øje.

I stedet for yderligere forringelser af den faglige kvalitet vil BUPL anbefale, at Stevns Kommune målrettet arbejder for en genopretning af pædagogandelen. Således at institutionerne sikres ressourcer til at prioritere uddannet arbejdskraft. Det kan, som følge af manglen på pædagoger, ske ved etablering af merituddannelsesforløb for pædagogmedhjælpere, hvor man med få investeringer samt puljeansøgninger løfter både kvaliteten på dagtilbudsområdet og øger uddannelsesniveaue i kommunen som helhed.

Muligheden for kompetencegivende efter- og videreuddannelse af pædagoger bør også prioriteres strategisk i Stevns Kommune. Også her ligger kommunen dårligere placeret i forhold til nabokommunerne. Ifølge Danmarks Evalueringsinstituts rapport fra 2020 "Pædagogisk personale i daginstitutioner og deres uddannelse" har blot 5 pct. af det pædagogiske personale i Stevns dagtilbud modtaget formel efter- og videreuddannelse i den undersøgte periode.

Til sammenligning kan det nævnes at 19% af det pædagogiske personale i Faxe har fået eftervidereuddannelse i samme periode. Og for Køge og Ringsted er tallet 16%.

SKOLEOMRÅDET

På skoleområdet lægger forvaltningen blandt andet op til besparelser på SFO'ernes åbningstid og normering.

Besparelsesforslagene på fritidsområdet medfører en svækkelse af den pædagogiske faglighed, og det kan ifølge BUPL's vurdering få konsekvenser for børnenes læring og trivsel og kommunens omdømme blandt forældrene.

Den pædagogiske faglighed og folkeskolereformen

Siden folkeskolereformen er der sket en stærkere integration mellem undervisning og fritid, og mellem pædagog- og lærerfaglighed. Og der er fra både politikere, forskere og skolens ledere og medarbejdere en generel anerkendelse af, at børnenes trivsel er en forudsætning for læring, og at læring foregår i både undervisning og fritid. Desværre er trivslen blandt børn i skolealderen ifølge flere undersøgelser generelt faldende.

Konsekvenserne af de foreslåede besparelser på åbningstid og pædagogernes tid sammen med børnene risikerer at accelerere en uheldig udvikling. For et ringere tilbud rammer navnlig børn med særlige behov, og børn, der på anden måde befinder sig i en udsat position. Også arbejdet med børn, som har brug for hjælp til at knytte sociale relationer og skoleklasser med en uhensigtsmæssig gruppedynamik, bliver ramt, når fritidstilbud og den pædagogiske faglighed i skolerne nedprioriteres.

Samtidig ser vi i forlængelse af Covid-19-krisen en tendens til, at flere børn bliver meldt ud af fritidstilbuddene. Det er derfor nu, man politisk skal holde fast i den ressource og de muligheder et pædagogfagligt tilbud til børn og sikre dets fortsatte udvikling. For uden trivsel ingen læring.

SFO'ernes åbningstid

En reduktion i åbningstiden vil have følgende konsekvenser:

- Aktiviteter, som børn og forældre sætter pris på, kan ikke længere finde sted.
- En forringelse af fritidstilbuddet, der medfører flere udmeldelser.
- Flere børn, som tilbringer deres fritid alene eller uden voksenkontakt.
- Kortere tid til forebyggende arbejde, og arbejde med inklusion af sårbare og udsatte børn.
- En mærkbar serviceforringelse for kommunens pendlere.

- En svækkelse af kommunens omdømme som børnevenlig sammenlignet med nabokommuner.
- En generel forringelse af folkeskolens tilbud.

SFO'ernes normering

Besparelsesforslagene indeholder også en reduktion på 1 procent af normeringen i fritidstilbuddene. BUPL fraråder besparelsen. Kommunen bør i stedet overveje, hvordan man ved at investere, kan få endnu større gavn og bedre effekt af pædagogernes indsats på skolerne.

Fra politisk side bør man lægge til grund, at læring også foregår i børnenes fritid, og at læring er en del af arbejdet i SFO'erne: Den pædagogiske faglighed - uanset om den er en del af undervisningen eller fritidstilbuddet – er en integreret del af skolens arbejde og udviklingspotentiale.

Dertil kommer, at SFO'erne har et særligt potentiale til at nå børn, der ikke trives i undervisningen og har brug for at lære på en anden måde, som det sker i SFO'en, ligesom SFO'erne typisk har mulighed for at opbygge relationer til forældrene, som kan have afgørende betydning for børnenes udvikling.

Samlet set spiller pædagogiske fritidstilbud en væsentlig rolle i børnenes liv. Og SFO'er bidrager effektivt til at sikre, at børnene vokser op og bliver velfungerende borgere, der understøtter det samfundsmæssige fællesskab.

Det handler, jf. regeringens målsætninger, om at øge antallet af unge, der får en erhvervsuddannelse og sidenhen tilknytning til arbejdsmarkedet, og om at sikre, at færre unge rammes af psykiske problemer, misbrug eller drives ud i kriminalitet. Derfor er fritidstilbuddene sammen med SSP en fornuftig og helt nødvendig samfundsmæssig investering.

Ledelse af SFO'erne

I forbindelse med behandlingen af kommunens budget opfordrer BUPL desuden til, at Stevns Kommune overvejer, hvordan man styrker ledelsen af SFO'erne. Den nuværende ledelsesform med indskolingsledere betyder i praksis, at SFO'erne nedprioriteres. Konsekvensen er, at udviklingen af SFO-området stagnerer og det gør, at man reelt ikke forløser det potentiale for styrkelse af børns trivsel, som ellers var muligt. BUPL foreslår, at man arbejder for at styrke SFO-ledelsen via ansættelse af pædagogfaglige ledere for SFO'erne, der har ansvar for SFO'ernes økonomi.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNING

Såfremt I ønsker BUPL's synspunkter uddybet, står vi naturligvis til rådighed. Pædagogernes faglige organisation ønsker løbende at udvikle dialogen med Stevns Kommunes politikere om børne- og skoleområdets udvikling.

Venlig hilsen

Jacqueline Sporon-Fiedler

Faglig sekretær, dagtilbud

BUPL Sydøst

Direkte: 3546 5461

Mobil: 6195 9912

Mail: jqs@bupl.dk

Anja Wollesen

Faglig sekretær, skoleområdet

BUPL Sydøst

Direkte: 3546 5466

Mobil: 6161 1383

Mail: awo@bupl.dk